

Metodická příručka pro výuku angličtiny v MŠ a 1.třídě ZŠ

Obsah

Úvod	strana 2
Jak pracovat s metodikou	strana 3
Jak pracovat s CD	strana 4
Jak pracovat s pracovním sešitem	strana 4
Než začnete	strana 5
Základní fráze	strana 6
1. Let's start! - Začínáme!	strana 7
2. Family - Rodina	strana 10
3. Toys - Hračky	strana 13
4. Colours - Barvy	strana 17
5. Christmas - Vánoce	strana 20
6. Winter - Zima	strana
7. Numbers - Čísla	strana
8. Easter - Velikonoce	strana
9. Animals - Zvířata	strana
10. Stationary - Psací potřeby	strana

Úvod

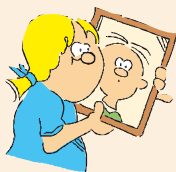
Tato metodika je určena pro učitele anglického jazyka v mateřských školách a v první a druhé třídě základních škol. Soustřeďuje se na přirozenou výuku komunikativních dovedností dětí formou her a různorodých aktivit bez využití psaní a čtení. Svým zpracováním je vhodná i pro učitele s nízkou jazykovou úrovní v anglickém jazyce.

Metodika obsahuje 10 základních témat, která se vzájemně propojují a doplňují. Je tedy možné měnit jejich souslednost dle potřeb učitele. Jednotlivé aktivity umožňují propojení s hodinami tělesné, hudební a výtvarné výchovy, ale technika výuky podporuje začlenění angličtiny i do každodenních činností, škol v přírodě, výletů a dalších akcí. Pro zjednodušení učitelovy práce s metodikou jsou všechny aktivity nejenom podrobně vysvětleny, ale tučným písmem jsou zvýrazněny také anglické fráze, jichž učitel užije. Tím se zamezí užití nevhodných výrazů nebo slovních spojení.

Metodika se zaměřuje na rozvoj poslechu, což je nejdůležitější jazyková dovednost při výuce malých dětí. Doporučené metody a jednotlivé aktivity podporují vytvoření jazykového prostředí vhodného pro přirozené reagování dětí v anglickém jazyce a přesně vymezují, kdy použít mateřský jazyk a kdy anglický.

Součástí metodiky je i CD a pracovní sešit pro děti. Na cédéčku jsou jednoduché písničky, říkanky a dialogy navazující na tematické okruhy. Jejich texty a pohybové doprovody jsou obsaženy v metodice. Pracovní sešit pro děti se skládá z jednotlivých pracovních listů, jejichž již dokončené verze jsou opět součástí učitelovy metodiky.

Kdo jsme:

Vytleskávání jmen:

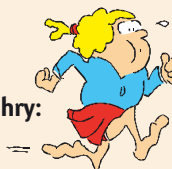
Mikrofon:

Říkadla a písničky:

Pohybové hry:

Výtvarná činnost:

Kutálení míče:

Slovní zásoba

Jak pracovat s metodikou

Metodika je koncipována tak, aby na sebe jednotlivá témata navazovala a vzájemně se prolínala. To umožňuje flexibilitu, kdy učitel nemusí probrat jednu tematickou oblast celou, ale může ji projít pouze částečně a pak se k ní několikrát vrátit s tím, že si děti procvičí nově nabyté znalosti z jiné lekce. Například, učitel se rozhodne seznámit děti s názvy psacích potřeb hned na začátku školního roku, aby mohl pokyny pro práci s nimi dávat v anglickém jazyce. Během školního roku se k tématu pak vrací při probírání barev, velikostí a čísel. Tímto způsobem dojde k průběžnému opakování poznané látky, které přispívá k většímu upevnění jazykových znalostí.

Ve všech tematických okruzích jsou zastoupeny tyto aktivity:

Hlavní aktivita - zahrnuje převážně práci s obrázky, trojrozměrnými předměty a je vhodná pro seznamování se slovní zásobou, upřesňování výslovnosti, procvičování frází a rozvoj jednoduchých dialogů. Nový tematický okruh je vhodné začít jednou z hlavních aktivit.

Říkadla, písničky a dialogy - obohacují výuku angličtiny a jsou skvělým motivačním prvkem. Děti si je většinou zapamatují rychleji než samostatná slovíčka a pohybový doprovod napomáhá k jejich ukládání do oblasti dlouhodobé paměti.

Pohybové hry - jsou hry, u nichž se děti mohou odreagovat pohybem. Jde buď o skutečné hry, na něž je zapotřebí dostatek místa, nebo pouze o jednoduché aktivity na uvolnění dětí. Je vhodné jimi rozdělit výuku nebo je využít samostatně při tělocviku, ať už v tělocvičně nebo venku.

Výtvarná činnost - jednoduché výtvarné náměty, z nichž může učitel čerpat, spíše však slouží jako inspirace. Učitel může do výtvarných činností zahrnout své prověřené a dětmi oblíbené aktivity, které tematicky navazují na daný tematický okruh.

Pracovní sešit - zadání z pracovního sešitu, anglické instrukce pro učitele a již dokončené pracovní listy uzavírají každý tematický okruh. Listy přímo navazují na uvedené aktivity a probranou látku. Mohou být použity jako jednoduché testovací úlohy, během jejich plnění může učitel znovu procvičit nové fráze.

Učitel může začlenit jednotlivé aktivity do dalších školních předmětů, a to buď vytvořením takzvaných anglických chviliek (např. hudební výchovu vždy zakončit několika anglickými písničkami nebo zahajovat tělesnou výchovu anglickou hrou), anebo vyčleněním vždy jedné celé vyučovací hodiny pro angličtinu (jednou za 14 dní máme výtvarnou výchovu v angličtině). Prostředí mateřských škol pak přímo vybízí k začlenění angličtiny nejenom do výtvarné či pracovní výchovy, ale i do částí denního režimu (ranní cvičení, svačina, zaměstnání, vycházka nebo převlékání), které vyžadují reagování na jednoduché, velmi často se opakující pokyny.

Jak pracovat s CD

Použití CD přehrávače vždy zvyšuje dětskou pozornost, ať už jde o uvedení nové písničky nebo říkadla, či o běžné procvičování nebo opakování. Děti vždy raději zpívají s hudebním doprovodem než bez něj. Cédéčko obsahuje nejen písničky a říkanky, ale i jednoduché rozhovory a krátkou pohádku. Všechny vycházejí z tematických okruhů metodiky a jsou vhodné i pro úplné začátečníky.

Při uvedení nové písničky či říkadla je vhodné pustit ji dětem dvakrát až třikrát po sobě. Poprvé čistě pro poslech a podruhé už přidat pohybový doprovod. Většina dětí se hned zapojí. Poté je dobré uvést písničku či říkanku bez doprovodu a třeba i v pomalejším rytmu, a to raději několikrát po sobě. Nakonec opět přidáme hudební doprovod.

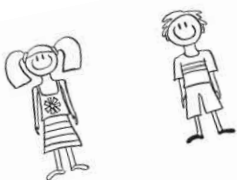
Při práci s dialogy je nutné připravit děti na fakt, že uslyší rozhovor, kterému možná nebudou úplně rozumět. Je důležité zdůraznit, že je to v pořádku a namotivovat děti, aby se pokusily zachytit známá slovíčka nebo fráze. Učitel děti také upozorní, že po zaznění trianglu zazní otázka pro ně. Po přehrání se zeptáme, jestli pochytily nějaké známé slovíčko, nebo o čem si myslí, že dialog je, zda pochopily otázku a zkusily by na ni odpovědět. Po diskusi přehrajeme dialog ještě několikrát. Není třeba vysvětlovat to, čemu děti nerozumějí. Učitel samozřejmě může přeložit neznámá slovíčka nebo fráze, pokud se děti ptají na jejich význam, ale lepší je neuchylovat se k neustálému překládání a raději dětem slíbit, že si daný dialog poslechnou ještě v průběhu roku a znovu se mu pokusí porozumět. Tato metoda napomáhá k rozvoji poslechových dovedností a vede děti k tomu, že pro ně není důležité porozumět každému slovu, ale stačí pochopit hlavní myšlenku. To jim usnadní pozdější krůčky při prvních konverzacích, přivádí je k myšlení v angličtině a ne k neustálému překládání jednotlivých slovíček, která dohromady nemusejí dávat žádný smysl.

? V textu je otázka pro děti označena tímto symbolem na začátku věty.

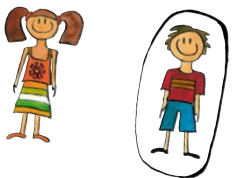
Krátká pohádka na CD je vlastně mluvená verze písničky, která následuje. Jedná se o jednoduchý příběh, který jsou děti schopné pochopit, pokud jsou již seznámeny se základními slovíčky daného tematického okruhu. Pohádku je možné použít před seznámením s písničkou či po něm nebo zároveň oběma způsoby. Jelikož děti nejsou zvyklé poslouchat delší anglické texty bez vizuálního doprovodu, je vhodné, aby se co nejvíce uvolnily (zavřely oči, lehly si na zem nebo položily hlavy na lavice). Tím se docílí co největšího soustředění.

Jak pracovat s pracovním sešitem

Pracovní list pro děti:

Pracovní list - výsledek:

Pracovní sešit, určený pro děti je obdobou písanky, ve které děti kreslí, stříhají, lepí a vyplňují kreslené diktáty. Děti jsou při plnění jednotlivých úkolů nuceny reagovat na anglické pokyny a dále rozvíjet poslechové dovednosti. Je na učiteli, zda využije navrhované zadání, či si zvolí svou vlastní variantu. Ve všech případech je možné využít pracovní list několika způsoby, což je předvedeno na třech variantách zpracování pracovního listu č. 11 (téma 8 - Velikonoce). Jednoduché anglické nadpisy umožňují dětem pasivní seznámení s názvy tematických okruhů a připravují je na pozdější čtení a psaní.

Než začnete

Od samého začátku by se učitel měl snažit co nejvíce na děti mluvit v anglickém jazyce a jasně oddělit používání mateřského jazyka. K tomu mu dopomůže několik zásad.

Na začátku lekce dětem vždy česky vysvětlíte, o čem si budete povídat a co nového je čeká. Tím docílíte, že se děti mohou některé věci dovtípit, aniž byste jim je museli překládat nebo vysvětlovat v češtině. V průběhu lekce pak používejte co nejvíce angličtinu - nejlépe neustále a využívejte češtinu pouze v případě nouze. Nikdy nepřekládejte jednotlivá slova, protože pak mají děti pocit, že nemohou rozumět, pokud každé slovo neznají. Raději využijte gesta, obrázku nebo mimiky, aby děti pochopily, o čem vám jde.

Mluvte v krátkých a jednoduchých větách a neobměňujte opakující se příkazy, na něž chcete, aby se děti naučily reagovat. Utvořte si seznam frází, které budete používat a striktně ho dodržujte. Nikdy nedávejte příkaz v angličtině a poté ještě jednou v češtině. Děti sice porozumí příkazu, ale zároveň pochopí, že příkaz dostanou i v češtině a přestanou naslouchat anglické verzi. Je lepší příkaz několikrát zopakovat, dát dětem více času na rozmyšlenou nebo názorně předvést, co od dětí požadujete.

Vytvořte si jednoduchou rutinu na začátek a konec lekce. Děti tak pochopí, že nastal čas mluvit anglicky (a poté zase česky). Tato rutina se s rostoucími jazykovými dovednostmi může měnit. Například na začátku se děti mohou s učitelem zdravít jednoduchým Hello a Bye Bye. Časem se pozdravy mohou rozšířit o How are you? Give me Five! See you! A podobně.

Zařaďte do angličtiny pomůcky, které vám pomohou s procvičováním anglické komunikace:

Maňásek - je nejběžnější pomůcka při výuce cizího jazyka, kdy ho učitel představí jako roditelého mluvčího, který nerozumí česky. Prakticky v každém tématu je možno začlenit maňáka buď při výkladu nové látky, kdy se ho učitel ptá na jména rodiny, a teprve potom se ptá dětí. Maňásek se tak dostane do role dítěte a předvádí, co mají děti dělat. Další možnost je použít maňáka v roli učitele na procvičování. V době, kdy by děti za normálních okolností již ztrácely pozornost, se místo učitele zeptá maňásek, pozornost oživí a motivuje je do další práce.

Mikrofon - je jednoduchá pomůcka, která zpestří procvičování nových slov, frází i krátkých dialogů. Díky rezonanci je při ní možno dobře procvičovat výslovnost.

Kouzelný předmět - vysvětlíte dětem, že ten, kdo drží kouzelný předmět (např. kamínek, skleněná koule, svíčka) může jediný mluvit (anglicky) a ostatní ho musí vyslechnout a nepřerušovat. Používejte kouzelný předmět pouze při zvláštních příležitostech, kdy chcete děti uklidnit a navodit kouzelnou atmosféru (např. příprava na Vánoce, vyslovení dětských přání, narozeniny, u táboráku atd). Vymyslete si magický a motivující způsob přinášení předmětu (v krásné krabičce, zahalený do hedvábného šátku, při hudbě a pod.)

Míč - je pomůcka, která umožňuje procvičování otázek a odpovědí spolu s pohybovým doprovodem, při němž se děti odreagují a uvolní. Výhodou je, že se dá použít i v malém prostoru. Děti sedí v kruhu, učitel kutálí míč a ptá se, děti odpovídají a kutálí míč zpět. Později si děti kutálí míč a ptají se a odpovídají si samy mezi sebou.

Měňte aktivity. Během hodiny se několikrát přesuňte od stolečků (lavic) do kroužku, ze stoje do sedu, z klidné práce do hry. Při rychlých přesunech se děti uvolní a načerpají síly na další koncentraci. Také střídajte práci ve dvojicích či skupinách s individuální a celotřídní. Tím docílíte prostřídání stylu komunikace - krátký dialog, sestavování otázek, odpovědi na dané otázky, jednoduchá diskuse apod.

Základní fráze

Come here.
Sit down.
Stand up.
Listen.
Look.
Show me a.../the...
Bring me a.../ the...
Put it here/ in the bin.
Repeat after me.

Stop it.
Pay attention.
Be quiet.
Stop eating.
Go outside!

Open/close the window/book.
Wash your hands.
Get changed.
Take off your slippers.
Don't forget ...!

I am sorry.
Excuse me.
Please.
Thank you.
Here you are.
You welcome.
Move aside please.
Of course.
Could I borrow a...?
I forgot...
I don't have ...
May I go to the toilet?
Wee wee, please.

Good.
Very good .
Excellent!
Try again.

Pojď-te sem
Posaď-te se.
Postav-te se
Poslouchej-te.
Podívej-te se.
Ukaž-te mi...
Přines-te mi ...
Dej-te to sem/ do koše.
Opakuj-te po mě

Přestaň-te.
Dávej-te pozor.
Buď-te zticha.
Přestaň-te jíst!
Běž-te ven.

Otevři-ete/zavři-ete okno/knižku.
Umyj-te si ruce.
Převlékni-ěte se.
Sundej-te si prezůvky.
Nezapomeň-te ...!

Promiň.
S dovolením.
Prosím.
Děkuji.
Prosím (při předávání předmětu).
Není zač.
Posuň-te se prosím.
Samozřejmě.
Mohl bych si půjčit...?
Zapomněl jsem si ...
Já nemám...
Mohu jít na záchod?
Mohu jít na záchod? (v MŠ)

Dobře.
Velmi dobře.
Výborně!
Zkus-te to znovu!

1

Let's start! - Začínáme!

Pozdravy, otázky: Jak se jmenuješ? Jsi holka nebo kluk?

Hlavní aktivita

Jmenovky

Učitel si vybere dítě a zavolá si ho k sobě. Řekne: **I am ...** (své křestní jméno) **What's your name?** Pokud dítě neodpoví, otázku zopakuje a pokud ani poté dítě nic neříká, začne hádat ... Anna? Aneta? Poté dítěti napíše jeho jméno na jmenovku a připne mu ji. Pak se zeptá ještě jednou: **What's your name?** a pobídne dítě, aby odpovědělo celou větou: **I am ...Tom.** Učitel pokračuje, dokud všechny děti nemají jmenovky. Učitel se vždy na začátku hodiny ptá dětí na jejich jména a rozdává jim jmenovky. Po čase učitel zvolí vždy dítě, které se ptá ostatních a rozdává jmenovky.

Mikrofon

- A. Děti sedí v kruhu. Učitel s mikrofonem v ruce se ptá jednoho dítěte po druhém: **What's your name?** a pomáhá dětem odpovídat celou větou: **I am ... (name)**
- B. Učitel se zeptá dítěte, to po odpovědi převeze mikrofon a zeptá se dalšího. Takto rozhovory pokračují, až se všichni vystřídají.
- C. Těžší verze rozhovoru:
- Hello.**
 - Hello.**
 - What's your name?**
 - I am... and what's your name?**
 - I am ...**
 - Bye bye**
 - Bye bye.**

Kutálení míče

- A. Děti sedí v kruhu. Učitel se ptá: **What's your name?** a kutálí míč jednomu dítěti. To odpoví a kutálí míč zpět učiteli.
- B. Varianta s jinou otázkou: **Are you a boy or a girl?**
- C. Děti si kutálejí míč samy mezi sebou, ptají se a odpovídají si. Učitel dohlíží a pomáhá s výslovností.
- D. Učitel kutálí míč a střídá otázky. Tím nutí děti k soustředění.

Vytleskávání jmen

- A. Děti sedí v kruhu, pomalu rytmicky tleskají. Učitel se ptá (do rytmu) a ukáže na jedno dítě: **Hello, hello. What's your name?** Dítě odpoví (do rytmu): **Hello, hello, I am Lucie.**
Podtržené písmeno = tlesknutí. Učitel se zeptá dalšího dítěte. Menší děti potřebují malou pauzu, než jsou schopny odpovědět, např. 2 nebo 4 tlesknutí
- B. Dítě, které odpoví, se samo ptá dalšího dítěte.

Holka nebo kluk?

Děti sedí v kruhu nebo kolem jednoho stolu. Učitel ukáže dětem obrázek holčičky: **This is a girl** a kluka: **This is a boy.** Položí každý obrázek na jednu stranu stolu. Učitel nabízí dětem obrázky: **Take a picture.** Děti si jeden vyberou, zařadí ho: **This is a girl/boy** a přiřadí k odpovídající hromádce. Obrázky tak rozdělí na skupiny podle pohlaví. Pokud si některé dítě není jisté, učitel vezme jeho obrázek a zeptá se: **Who is it?** Položí obrázek vedle obrázku holčičky **a girl?** a pak vedle kluka **or a boy?** Dítě tak pochopí, na co se učitel ptá.

Kdo jsme?

- A. Děti sedí v kruhu. Učitel ukáže na sebe a řekne podle svého pohlaví: **I am a boy/girl. Who are you?** Děti jeden po druhém říkají: **I am a girl/boy** podle svého pohlaví. Aby se předešlo chaosu, mohou si děti podávat mikrofon.
- B. Určování pohlaví u kamarádů v malých skupinkách. Jedno dítě říká: **Tom is a boy. Anna is a girl.** Ostatní děti kontrolují. Hra pokračuje, dokud se všichni nevystřídají.

Říkadla, písničky

CD č.1. - Hello, what's your name?

Text Dialogu:

Hello. How are you?
Hi. Good thank you. How are you?
Fine thanks. Who is this?
Oh, this is my sister.
Hello, I'm Monika and what's your name?
I'm Andy. Nice to meet you.
Nice to meet you too.
? And what's your name?

Otázky pro děti

Kolik postav v dialogu vystupuje?
Známe jejich jména? Co asi říkají?

Otázky pro lekci č. 2

Jsou tam nějakí příbuzní?
Jak se jmenují?

CD č. 22. - Bye bye

Text Dialogu:

Bye bye, see you.
Bye bye
? Bye bye children

Otázky pro děti

Kolik postav v dialogu vystupuje?
Co si říkají?

Pohybové hry

Knock, knock

- A. Učitel zaťuká na imaginární dveře **Knock, knock**, otevře je a vejde (směrem k dětem), usměje se, zamává a zavolá: **Hello!** Opakuje pozdrav, dokud děti nezareagují a také nepozdraví. Učitel se otočí k odchodu a řekne: **Bye bye!** Děti opětují pozdrav. Učitel zavře za sebou imaginární dveře. Učitel vybírá děti, které půjdou za dveře a pomáhá se sledem hry. Děti uvítají, když učitel vydává zvuk vzrajících dveří. Tuto hru je také možno hrát s opravdovými dveřmi a posílat děti ven ze třídy.
- B. Učitel může reagovat na klepání zvoláním: **Come in!** a postupně zapojit i děti.

Hello, what's your name?

Hra je obdobou české hry Na domečky. Děti stojí v kroužku těsně vedle sebe. Učitel obchází kolem a zaťuká jednomu dítěti na rameno. Dítě se otočí, učitel řekne: **Hello!** Dítě odpoví: **Hello!** Učitel se zeptá: **What's your name?** Dítě odpoví: **I am ... Tom.** Oba se rozběhnou každý jiným směrem, oběhnou kolo a kdo přiběhne první zpět, může zůstat v domečku, zatímco druhý obchází kruh. Hra pokračuje, dokud se všechny děti nevystřídají. Učitel pomáhá s dialogem.

Find a

Toto je krátká hra na odreagování. Děti volně chodí po prostoru a učitel jim ťuká do rytmu. Po chvíli učitel přestane a zvolá: **Find a girl!** Každé dítě se chytí nějaké holčičky. Několik dětí se vždy může držet jedné holčičky. Učitel opět začne ťukat a děti chodit. Učitel střídá: **Find a boy!** **Find a friend!** Na poslední pokyn děti reagují tím, že se chytanou svého kamaráda.

Výtvarná činnost

Vykreslování jmenovky - děti si vyzdobí svoji jmenovku. Učitel obchází děti a ptá se: **What's your name?**

Modelování sebe sama nebo kamaráda - učitel se ptá: **Who is it?** Děti odpoví buď: **Me** nebo: **This is ... Anna.**

Kreslení oblíbené postavičky (pohádkové, televizní) - učitel se ptá: **Who is it? Is it a boy or a girl? What's his/her name?** Může být provedeno i jako kresba na chodníku.

Pracovní sešit

Pracovní list č. 1. - Boy - girl

Učitel zadá dětem: **Colour boy and girl and circle the one you are.**

- A. Děti vybarví obě postavičky a zakroužkují jen jednu podle svého pohlaví. Učitel zjistí, zda děti již znají nová slovíčka. Ukáže na jednu z postaviček a zeptá se: **Who is this?** Děti odpoví: **This is a boy/girl.**
- B. Učitel se zeptá: **Are you a boy or a girl?** Nabádá děti, aby odpověděli celou větou: **I am.. Tom.**

Pracovní list pro děti:

Pracovní list - výsledek:

